

DYNAMICKÉ POJETÍ BEZPEČNOSTI

METODIKA K PROJEKTU NG V PRAZE

**Modernizace bezpečnostních systémů
v prostředí muzea/galerie**

DAGMAR JELÍNKOVÁ

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění

BEZPEČNOST MUZEJNÍCH SBÍREK SEMINÁŘ METODICKÉHO CENTRA NG

■ OBSAH PŘÍSPĚVKU

- **Přínosy kvalitní bezpečnostní strategie pro muzeum**
- **Statický versus dynamický vzorec bezpečnosti**
- **Dynamický vzorec a jeho základní složky**
- **Příklad dobré praxe z Londýna**
- **Bezpečnostní projekt Národní galerie v Praze a jeho přidaná hodnota**
 - propojení databází
 - metodika
- **Manuál bezpečnosti sbírek**
- **Vzdělávací modul**

BEZPEČNOST MUZEJNÍCH SBÍREK

BEZPEČNOST MUZEJNÍCH SBÍREK

STATICKÉ POJETÍ BEZPEČNOSTI

- Zažité muzejní bezpečnostní stereotypy:
 - Za bezpečnost odpovídají dozory a technika – čidla elektrických zabezpečovacích a požárních systémů
 - Stačí smluvně zajištěná kontrola bezpečnostním technikem
 - Máme odpovědného zaměstnance, ostatní se problémem nemusí zabývat
 - Formální nakládání s interními bezpečnostními předpisy a jejich ignorování v každodenní praxi

STATICKÝ VZOREC BEZPEČNOSTI

ORGANIZAČNÍ PŘÍČINY U VELKÝCH MUZEÍ

- Specializace jednotlivých organizačních složek
- Hierarchický model řízení a odpovědných pracovníků
- Zanedbání oboustranného toku informací v instituci
- Stereotypy minulé praxe a formální přístup k bezpečnostním předpisům

STATICKÝ VZOREC BEZPEČNOSTI

ORGANIZAČNÍ PŘÍČINY U MALÝCH MUZEÍ

- Nedostatek kvalifikovaného personálu a kumulované funkce
- Časté změny zaměstnanců
- Přenesení odpovědnosti na specializovanou firmu
- Formální naplňování kontrolních harmonogramů
- Stereotypy minulé praxe a formální přístup k předpisům i nedostatečná interní komunikace

DYNAMICKÝ VZOREC BEZPEČNOSTI

DŮRAZ POLOŽEN NA PREVENCI A KONTROLU

■ Základem je existence kvalitních interních předpisů podle jednotlivých specifik instituce:

- Strategický rozvojový plán
- Havarijní a evakuační plány
- Pravidla strážní a dozorčí služby
- Pravidla užívání a kontroly bezpečnostních signalizací a dalších prvků
- Návštěvní řád a režim vstupů do objektu
- Režim užívání klíčů
- Režimová opatření pro zacházení se sbírkou

DYNAMICKÝ VZOREC BEZPEČNOSTI

- Režimová opatření pro zacházení se sbírkou podle sbírkového zákona:
 - Depozitární řád
 - Badatelský řád
 - Evidenci pohybu sbírkových předmětů
 - Výpůjční podmínky
- Aplikace mezinárodních standardů ochrany sbírkových předmětů:
 - Klimatické a světelné podmínky
 - Pravidla bezpečné manipulace se sbírkovými předměty
 - Pravidla pro přepravu sbírkových předmětů
 - Pravidla větrání (není-li budova plně klimatizována) atd.
- Interní kontrolní mechanismy

DYNAMICKÝ VZOREC BEZPEČNOSTI

- Další důležité součásti bezpečnostní strategie muzea:
 - Pravidla bezpečnosti pro návštěvníky a zaměstnance muzea
 - Ochrana dat a osobních údajů
 - Ochrana utajovaných informací podle vládního seznamu
 - Pravidla řešení rizikových a krizových situací

DYNAMICKÝ VZOREC BEZPEČNOSTI

■ PŘÍPRAVNÁ FÁZE STRATEGIE

- Pečlivá analýza stávající situace z pohledu různých profesních skupin v muzeu
- Zapojení všech zaměstnanců do interní diskuse
 - Platné zákony, předpisy a aktuální muzejní standardy
 - Diskuse o provedené analýze rizik
 - Rozbor příkladů dobrých řešení v partnerských institucích
 - Zhodnocení muzejního provozu podle stávajících interních předpisů a rozbor jejich nedostatků
 - Odhalení provozních rozporů s muzejními standardy a jejich popis
- Vznik dlouhodobé bezpečnostní strategie muzea
 - Sdílení profesionálních znalostí v muzeu a kontinuita činností do budoucna

DYNAMICKÝ VZOREC BEZPEČNOSTI

■ REALIZAČNÍ FÁZE

- Realizace bezpečnostního plánu
- Finanční plán a jeho průběžná kontrola
 - v přípravné fázi
 - v investiční fázi
 - během provozu systému
- Dlouhodobá udržitelnost systému
- Efektivita realizovaného systému
 - ukazatele efektivity

■ PROVOZ SYSTÉMU

- Kontroly funkčnosti, odpisy, náhrada opotřebovaných součástí

DYNAMICKÝ VZOREC BEZPEČNOSTI

Příklad dobré praxe

Darwinovo centrum při Britském přírodovědeckém muzeu v Londýně

- požární strategie nového objektu – komplexní spolupráce
- fungování realizačního týmu i po dokončení stavby a přemístění sbírek – práce na krizových scénářích, vyhodnocování, školení zaměstnanců

BEZPEČNOSTNÍ PROJEKT NG V PRAZE

PŘIDANÁ HODNOTA PROJEKTU

Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie

- Propojení bezpečnostní a sbírkové databáze NG včetně digitalizace sbírek
- Bezpečnostní metodika pro muzea
- Řešení mimořádných situací
- Zásady mobility sbírkových předmětů

BEZPEČNOSTNÍ PROJEKT NG V PRAZE

■ PROPOJENÍ DATABÁZÍ

- Grafická nastavba monitorovacího systému LATIS SQL sdílí základní data a obrázek s centrálním katalogem sbírek NG (ProMuseum SQL, BACH)
 - Při detekci ohrožení sbírkového předmětu – základní data o sbírkovém předmětu ihned pro potřeby obsluhy v centrálním operačním středisku
 - Pilotní zpracování 2000 sbírkových předmětů v expozicích

BEZPEČNOSTNÍ PROJEKT NG V PRAZE

■ METODIKA

- Vydána v elektronické verzi na CD/DVD
 - **Manuál bezpečnosti sbírek**
 - **Vzdělávací modul**
 - zobecňuje zkušenosti Národní galerie při zpracování a realizaci vlastního projektu modernizace
 - shrnuje také
 - aktuální doporučení EU
 - aktuální národní předpisy k ochraně a bezpečnosti
 - dostupnou literaturu k bezpečnostní problematice (včetně anotací)

METODIKA K PROJEKTU NG

1. Organizační tým a jeho ustavení

V první řadě by od počátku měli být v týmu zastoupeni kurátoři sbírek, případně restaurátoři, kteří nejlépe znají problematiku a nároky preventivní konzervace (jmí svěcených sbírkových předmětů, dále registrátoři, kteří vedou smluvní agendu a znají požadavky partnerů galerie na bezpečnost, např. při vyřizování výpůjček, lektori, kteří odpovídají za bezpečnost sbírek i návštěvníků v muzeu při různých programech, a zástupci vlastníků kustodů (dozorčí služby), kteří zajišťují fyzickou ostrahu sbírek.

Profese
zapojené do
realizace

- **Praktická příručka - rychlá orientace pomocí grafiky**
 - barevnost podle kapitol
 - odkazová hesla při vnějším okraji textu
 - aktivní poznámkový aparát a odkazy na přílohy
 - soubor otázek na konci každé kapitoly

MANUÁL BEZPEČNOSTI SBÍREK

OBSAHUJE

■ ZÁKLADNÍ PRINCIPY

- Navrhování bezpečnostního systému
- Technické realizace systému
- Financování, finanční kontroly, ekonomiky a efektivity systému
- Organizace, řízení a implementace projektu
- Provozu nového bezpečnostního systému v muzeu
- Sdílené odpovědnosti (aktuální termín EU)

■ SLEDUJE

- Možnosti moderních technologií
- Zvyšování bezpečnostní úrovně muzeí
- Efektivitu vlastní muzejní práce

VZDĚLÁVACÍ MODUL

- Souhrn praktických návodů a cvičení pro pracovníky muzeí ke zvýšení jejich profesionality
- Umožňuje aktivní zpracování a vyhodnocení
 - Tabulky analýzy rizik a dotazníku pro zjištění rizika poškození muzea požárem
 - Plánu ochrany muzea
 - Optimálního stavu ochrany a preventivních opatření
 - Modelových příkladů zabezpečení a pravidla kritické cesty
 - Hledisek ochrany a pasivní konzervace podle základních muzejních standardů při aplikaci předmětové ochrany
 - Facility report (protokol o bezpečnosti objektu)
 - PR zabezpečovacího systému

SDÍLENÁ ODPOVĚDNOST

- MUZEUM ZODPOVÍDÁ ZA BEZPEČNOST VŠECH SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ
 - ve vlastních budovách (nejen za předměty ve své správě, ale i za vypůjčené exponáty)
 - za půjčované jiným institucím
- Aktuální otázky sdílené odpovědnosti v dalším příspěvku
 - PhDr. Magda Němcová, zástupce ČR v expertní pracovní skupině EU pro mobilitu sbírek a vedoucí odboru registru sbírek NG v Praze

PROSTOR PRO VAŠE OTÁZKY

- DĚKUJI ZA POZORNOST

PhDr. Dagmar Jelínková

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění

Národní galerie v Praze

224 301 163

jelinkova@ngprague.cz

